

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 26/202-2
Saksbehandler Carl Jakob Hansen

Utvalg	Møtedato
Kommunestyret	26.03.2026

Høring NOU 2026:1 En bærekraftig kommunesektor

Kommunedirektørens forslag til vedtak

Risør kommune støtter anbefalingene i NOU 2026:1 En bærekraftig kommunesektor – Kommunekommisjonens første delutredning, med følgende unntak: lærernormen fjernes ikke i sin helhet, men overføres til kommunenivå.

Risør kommune stiller seg videre bak KS sitt endelige høringssvar i denne saken.

Sammendrag

Kommunal- og distriktsdepartementet sender NOU 2026: 1 En bærekraftig kommunesektor – Kommunekommisjonens første delutredning, på høring.

Bakgrunn

Kommunekommisjonen ble oppnevnt ved kongelig resolusjon 9. mai 2025, og fikk i oppdrag å foreslå endringer i statens styring av kommunesektoren. Kommisjonen skal også vurdere og foreslå tiltak der andre forhold bidrar til unødvendige bindinger, høye kostnader eller lite effektiv oppgaveløsning i kommuner og fylkeskommuner.

Kommisjonen leverte første delutredning til Kommunal- og distriktsdepartementet 9. januar 2026. Departementet ønsker at berørte og interesserte aktører vurderer kommisjonens anbefalinger, og sender derfor utredningen på høring.

Høringsfristen for delutredning 1 er 16. april 2026.

Lenke til NOU 2026: En bærekraftig kommunesektor – Kommunekommisjonens første delutredning: [NOU 2026: 1 - regjeringen.no](#)

KS ga sitt endelige høringssvar 23.02.2026.

KS støtter i all hovedsak alle forslagene i kommisjonens første utredning, og oppfordrer alle kommuner og fylkeskommuner til å levere egne høringssvar. De ønsker at kommunesektoren får en sterk samlet stemme inn mot nasjonale politikere, og inn i kommisjonens arbeid med den neste utredningen.

Lenke til endelig KS endelige høringssvar: [ks-horingssvar til kommunekommisjonens NOU](#)

Kort sammendrag av kommisjonens vurderinger og foreslåtte tiltak i delutredning 1, med KS vurderinger:

Kommunekommisjonen vurderer at demografiske endringer, knappere arbeidskraft og strammere økonomi vil redusere kommunenes handlingsrom fremover, og at dagens statlige styring i for stor grad begrenser nødvendig omstilling og effektiv organisering.

For å møte dette foreslår kommisjonen endringer i statlige styringsvirkemidler for å gi kommunene større fleksibilitet og mer bærekraftige tjenester. KS støtter hovedretningen i utredningen, men har i sitt høringssvar gjort egne vurderinger av de enkelte foreslåtte tiltakene:

7.1 Bemanningsnormer og kompetansekrav

NOU: Kommisjonen foreslår å redusere statlig styring gjennom bemanningsnormer og formelle kompetansekrav for å gi kommunene større fleksibilitet.

KS støtter kommisjonens vurdering og anbefaler å redusere statlig styring gjennom bemanningsnormer og formelle kompetansekrav, som anses som uegnede og unødvendige virkemidler

7.2 Avvikle lærernormen i grunnskolen

NOU: Flertallet foreslår å fjerne normen på skolenivå, eventuelt legge den på kommunenivå.

KS støtter ikke full avvikling av lærenormen, men anbefaler at den endres fra å gjelde per hovedtrinn på hver skole, til å gjelde på kommunenivå. De forutsetter at rammefinansieringen ikke svekkes.

Kommunedirektøren støtter KS sin anbefaling om at bemanningsnorm endres til kommunenivå.

7.3 Avvikle kompetansekrav i helse- og omsorgstjenesten

NOU: Flertallet foreslår å oppheve krav om bestemte profesjoner for å øke fleksibiliteten i arbeidskraftbruken.

KS støtter at de formelle kompetansekravene i helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 oppheves, som et tiltak for mindre detaljert statlig styring.

7.4 Innlemming av øremerkede tilskudd til kommunesektoren

NOU: Flertallet foreslår å innlemme 22 øremerkede tilskudd i rammetilskuddet for økt lokalt handlingsrom og mindre administrasjon.

KS støtter innlemming av øremerkede tilskudd i rammetilskuddet, med unntak av veterinærtilskuddet til kommuner med svakt næringsgrunnlag.

7.5 Sammenslåing av tilskudd på natur- og klimafeltet

NOU: Små tilskuddsordninger foreslås slått sammen i større ordninger.

KS støtter sammenslåing av små tilskuddsordninger, og at øremerking begrenses til tilfeller der det er særskilt begrunnet.

7.6 Heve beløpsgrensen for rapportering på øremerkede tilskudd

NOU: Rapporteringsgrensen foreslås hevet fra 100 000 til 500 000 kroner.

KS støtter å heve beløpsgrensen for rapportering for å redusere administrativ belastning.

7.7 Avvikle grunnskoletilskuddet i inntektssystemet

NOU: Tilskuddet knyttet til antall skoler foreslås fjernet.

KS støtter at grunnskoletilskuddet avvikles og at midlene fordeles gjennom ordinære kostnadsnøkler i inntektssystemet.

7.8 Forenkling i Husbankens investeringstilskudd til omsorgsboliger og sykehjem

NOU: Kommisjonen foreslår forenklinger i krav til dokumentasjon og utforming.

KS støtter forenkling av ordningen, men understreker behovet for forutsigbare rammer og videre vurdering før eventuell innlemming.

I tillegg har KS i sitt høringssvar gitt innspill på overordnede områder:

KS understreker at endringer i statlig styring må vurderes i sammenheng, og at redusert styring på ett område ikke må erstattes av økt styring på andre. KS peker videre på behovet for bedre utredning av konsekvenser for kommunenes ansvar og handlingsrom, samt at statsforvalterens praksis innen veiledning, tilsyn og kontroll må støtte opp under målsettingen om redusert statlig styring.

Kort informasjon om delutredning 2 og kommisjonens videre arbeid:

Delutredning 1 redegjør også for hvordan kommisjonens arbeid skal følges opp. I delutredning 2, som leveres i løpet av 2026, vil kommisjonen se mer på hvordan statens styring av kommunene kan forenkles og samordnes bedre. Arbeidet skal særlig omfatte vurderinger av bemanningsnormer, kompetansekrav, tilskuddsordninger og regelverk som i dag begrenser effektiv ressursbruk. Kommisjonen vil også se nærmere på hvordan kommunene kan få større fleksibilitet som tjenesteytere i en situasjon med økende arbeidskraftmangel.

Om prosessen knyttet til høringssvaret fra Risør kommune

Kommunekommisjonens delutredning, samt KS sitt høringssvar, utgjør til sammen et omfattende sakskompleks.

Kommunedirektøren erkjenner at høringsuttalelsen hadde fortjent en breiere behandling, og at denne saken burde vært innom i utvalg og råd, herunder administrasjonsutvalg, før behandling i kommunestyret.

Siden høringsfristen utløper 16.4.26 lar det seg ikke å gjennomføre dette p.t.

Kommunedirektøren beklager at saken ikke er fremmet tidligere, og vil sørge for at dette gjennomføres på en bedre måte ved fremtidige høringer.

Konklusjon

Risør kommune vurderer at anbefalingene i NOU 2026:1 vil styrke kommunenes handlingsrom og bidra til mer effektiv ressursbruk. Kommunedirektøren anbefaler derfor at kommunen støtter forslagene i delutredning 1 i sin helhet, med unntak av fjerning av lærernormen.

Risør kommune stiller seg bak KS sitt endelige høringssvar herunder at lærernormen i grunnskolen flyttes fra skolenivå til kommunenivå.